

**Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Problemy i wyzwania bezpieczeństwa
narodowego w zglobalizowanym
środowisku międzynarodowym”**

Abstrakty

**Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Problemy i wyzwania bezpieczeństwa
narodowego w zglobalizowanym
środowisku międzynarodowym”**

Abstrakty

Redakcja:
Joanna Jędrzejewska
Ewelina Chodźko

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL
Lublin 2020

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Problemy i wyzwania bezpieczeństwa narodowego
w zglobalizowanym środowisku międzynarodowym”
28 listopada 2020 r.

Abstrakty

Redakcja:

Joanna Jędrzejewska

Ewelina Chodźko

Skład i łamanie:

Monika Maciąg

Projekt okładki:

Marcin Szklarczyk

© Copyright by Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ISBN 978-83-66261-91-4

Wydawca:

Fundacja na rzecz promocji nauki i rozwoju TYGIEL

ul. Głowackiego 35/348

20-060 Lublin

www.fundacja-tygiel.pl

Komitet Naukowy:

- **dr hab. Beata Piskorska, prof. KUL**, Katedra Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Instytut Nauk Politycznych i Administracji, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- **dr hab. Andrzej Podraza, prof. KUL**, Katedra Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
- **dr Ewelina Panas**, Katedra Stosunków Międzynarodowych, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- **dr Izabela Anna Szkułat**, Instytut Bezpieczeństwa i Zarządzania, Akademia Pomorska w Słupsku
- **dr Damian Witczak**, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Komitet Organizacyjny:

- Ewelina Chodźko
- Alicja Danielewska
- Monika Iwaniuk
- Joanna Jędrzejewska
- Kinga Kalbarczyk
- Kamil Maciąg
- Monika Maciąg
- Izabela Mołdoch-Mendoń
- Aleksandra Nurzyńska
- Konrad Skrzątek
- Agnieszka Sowa
- Marcin Szklarczyk
- Paulina Szymczyk

Organizator:

Fundacja
TYGIEL

Spis treści

Wystąpienia Gości Honorowych

Bezpieczeństwo globalne w czasach pandemii 11

Wielowymiarowość bezpieczeństwa w warunkach procesów globalizacji..... 12

Wystąpienia Uczestników

Australijsko-chińskie stosunki gospodarcze w drugiej dekadzie XXI wieku a bezpieczeństwo ekonomiczne Australii 15

Bezpieczeństwo pacjenta a bezpieczeństwo zdrowotne osób wykonujących zawody medyczne..... 16

Human security jako koncepcja bezpieczeństwa jednostki w Unii Europejskiej w XXI wieku. Czy możliwa jest zmiana paradygmatu?..... 18

Jak badać terroryzm? Trudności i wyzwania w badaniach nad terroryzmem 19

Kto walczy we współczesnych konfliktach zbrojnych – statek powietrzny czy pilot? 20

Mafia śmieciowa. Nowa struktura, nowa aktywność zorganizowanej przestępczości ... 21

Nowoczesne urzędnictwo mobilne jako odpowiedź na zagrożenia przetwarzania informacji w zglobalizowanym środowisku międzynarodowym 22

Nowoczesny system pomiaru i nadzorowania odpadów w celu zwiększenia bezpieczeństwa środowiska 23

Prawda, półprawda, fake news – znaczenie bezpieczeństwa informacji 25

Prawo do prywatności w zglobalizowanym świecie. Analiza orzeczenia Privacy International and Others vs the United Kingdom na tle zagrożeń dla współczesnego bezpieczeństwa 26

Priorytetowe kierunki rozwoju militarnych zdolności Unii Europejskiej w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony..... 27

Służby specjalne uczestnikiem wojny informacyjnej na początku XXI wieku – wybrane aspekty..... 28

Strategiczny kompas UE – w kierunku wspólnej percepcji zagrożeń i rzeczywistych ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony..... 29

Wpływ danych satelitarnych na bezpieczeństwo wewnętrzne 30

Zagrożenie bezpieczeństwa narodowego państwa w obszarze nielegalnej migracji poprzez tranzyt obywateli państw trzecich 31

Zagrożenie terrorystyczne w Europie w dobie globalnej pandemii 33

Indeks autorów 34

Wystąpienia Gości Honorowych

Bezpieczeństwo globalne w czasach pandemii

prof. dr hab. Andrzej Podraza, andrzej.podraza@kul.pl, Kierownik Katedry Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Nauk Społecznych, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Głównym celem wystąpienia jest odpowiedź na pytanie o kształt bezpieczeństwa globalnego w wyniku pandemii COVID-19. Nie ulega wątpliwości, że pandemia w sposób nagły i nieoczekiwany wpłynęła na życie jednostek, zakłóciła rynki, ukazała problemy funkcjonowania państw i organizacji międzynarodowych, podważając tym samym podstawy obecnego porządku międzynarodowego. Pandemia może doprowadzić do trwałych zmian w układzie sił politycznych i gospodarczych na świecie, istotnie wpływając na transformację porządku globalnego i w poszczególnych regionach. Może wzmocnić widoczne jeszcze wcześniej tendencje odwrotu od globalizacji poprzez osłabienie relacji międzynarodowych oraz zwiększenie znaczenia tendencji nacjonalistycznych i populistycznych. Świat coraz bardziej może stawać się poamerykański, czy nawet pozachodni, co faktycznie może zwiększyć aktywność potęg rewizjonistycznych, jak Rosja i Chiny, które mogą być skłonne do swoistej kapitalizacji słabości rozwiniętych państw demokratycznych. Pandemia COVID-19 może jeszcze bardziej prowadzić do osłabienia relacji transatlantyckich z uwagi na rosnącą strategiczną rywalizację Stanów Zjednoczonych z Chinami. Ale nie można wykluczyć, że pandemia może stanowić szansę na odnowienie liberalnego porządku międzynarodowego i partnerstwa transatlantyckiego, w którym Stany Zjednoczone odgrywałyby nadal wiodącą rolę. Innymi słowy pandemia może potrzebować rozwiązań międzynarodowych, w których uczestniczyłyby zarówno państwa, jak i organizacje międzynarodowe. Może być wobec tego szansą na stworzenie trwałych fundamentów nowych form globalnego zarządzania.

Wielowymiarowość bezpieczeństwa w warunkach procesów globalizacji

dr Ewelina Panas, *Katedra Stosunków Międzynarodowych, Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Politologii i Dziennikarstwa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej*

Wyraźną cechą współczesnych stosunków międzynarodowych jest wzrastająca dynamika, skala i stopień powiązań między środowiskiem wewnętrznym państwa a środowiskiem międzynarodowym. W istotny sposób wpływa to na sposób rozumienia bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo – tak narodowe, jak i międzynarodowe – jest procesem podlegającym nieustannej ewolucji. Zauważalną tendencją są przekształcenia dotyczące wymiaru przedmiotowego, wymiaru podmiotowego, wymiary przestrzennego, katalogu zagrożeń, koncepcji i działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa. Czynnikiem determinującym te zmiany są procesy związane z globalizacją, w tym transnacionalizacja, wzrost współzależności międzynarodowych, przenoszenie aktywności podmiotów do cyberprzestrzeni, redefinicja zjawiska siły w stosunkach międzynarodowych oraz wzrost liczby i aktywności podmiotów innych niż państwa. Zmiany te w sposób bezpośredni przyczyniają się, czy wręcz wymuszają redefinicję rozumienia bezpieczeństwa. Wystąpienie będzie próbą odpowiedzi na pytania o zakres tych przekształceń.

Wystąpienia Uczestników

Australijsko-chińskie stosunki gospodarcze w drugiej dekadzie XXI wieku a bezpieczeństwo ekonomiczne Australii

***Łukasz Jureńczyk**, lukaszjurenczyk@ukw.edu.pl, Wydział Nauk o Polityce i Administracji, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy*

Przedmiotem analizy są strategiczne uwarunkowania australijsko-chińskich stosunków gospodarczych w drugiej dekadzie XXI wieku. Celem pracy jest przedstawienie i ocena tych stosunków w perspektywie strategicznych priorytetów Australii w zakresie bezpieczeństwa i rozwoju. W pracy omówiono australijsko chińską współpracę handlową, postawę rządu Australii wobec kluczowych międzynarodowych projektów prezydenta Xi Jinpinga, inwestycje bezpośrednie chińskich przedsiębiorstw w Australii oraz inne aspekty współpracy gospodarczej między państwami. Zagadnienia te analizowane są w kontekście bezpieczeństwa ekonomicznego Australii. Główną tezą pracy jest stwierdzenie, że w drugiej dekadzie XXI wieku Chiny są dla Australii głównym partnerem gospodarczym i w kolejnych latach nie powinno dojść do zmiany tej sytuacji. Australijsko-chińskie stosunki gospodarcze dynamicznie się rozwijają mimo wzrastających obaw rządu i społeczeństwa Australii o szczerość intencji w polityce rosnącego w siłę Państwa Środka. Canberra zacieśnia współpracę gospodarczą z Chinami również mimo narastających napięć między Pekinem a Waszyngtonem, z którym związana jest sojuszem wojskowym. Australii zależy, aby zelżały napięcia w regionie Azji i Pacyfiku, ponieważ stabilność regionu jest szczególnie ważna z punktu widzenia jej długofalowego rozwoju gospodarczego. Australia powinna jednak w większym stopniu rozwijać współpracę gospodarczą również z innymi partnerami, aby nie uzależniać się ekonomicznie od Chin, których polityka nie jest w pełni transparentna.

Bezpieczeństwo pacjenta a bezpieczeństwo zdrowotne osób wykonujących zawody medyczne

Magdalena Materniak, magdamaterniak@gmail.com, Instytut Nauk Społecznych, Zakład Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Uczelnia Państwowa, im. Jana Grodka w Sanoku, <https://up-sanok.edu.pl/>

Jedną z fundamentalnych wartości dla każdego człowieka jest zdrowie, zarówno w aspekcie fizycznym, jak i psychicznym. Przepisy prawne powinny zapewniać bezpieczeństwo zdrowotne jednostki oraz społeczeństwa. Pacjent, jako osoba korzystająca lub ubiegająca się o świadczenie zdrowotne, znajduje się w wyjątkowej sytuacji. Ze względu na występujące u konkretnego pacjenta dolegliwości lub lęk przed zachorowaniem poczucie jego bezpieczeństwa ulega zachwianiu. Niewątpliwie jednym z obiektywnych czynników wpływających na jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych, co za tym idzie również na poczucie bezpieczeństwa pacjenta, ma wykwalifikowany personel medyczny. Osoby wykonujące zawody medyczne, realizując swoje obowiązki w sposób efektywny i skuteczny, również muszą mieć zagwarantowany odpowiedni poziom bezpieczeństwa, szczególnie w sytuacjach wyjątkowych związanych z wystąpieniem zagrożeń, np. rozpowszechnienia się choroby zakaźnej, czy też w przypadkach kontaktu z pacjentami agresywnymi.

Występujące aktualnie zagrożenie epidemiczne oddziałuje na bezpieczeństwo zdrowotne lokalne, krajowe, ale też międzynarodowe. Ze względu na to, iż pojęcie bezpieczeństwa zdrowotnego, pojmowanego jako część bezpieczeństwa narodowego, ma charakter niejednoznaczny, wielopłaszczyznowy i złożony, w referacie zaprezentowano wybrane aspekty prawne dotyczące ochrony bezpieczeństwa pacjenta oraz osób wykonujących zawody medyczne, a także relacje zachodzące w tym zakresie. Jednym z zadań państwa jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego, co wiąże się z potrzebą sformułowania przepisów prawnych w taki sposób, by można było je wykorzystać w praktyce. Cel niniejszego wystąpienia obejmuje analizę wybranych regulacji prawnych w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego w Polsce, z uwzględnieniem systemu ochrony zdrowia w Polsce,

praw pacjenta, standardów wykonywania zawodów medycznych oraz ochrony personelu medycznego przed zagrożeniami.

Zdrowie pojedynczego pacjenta, ale i całego społeczeństwa, jest uzależnione od zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom wykonującym zawody medyczne, co doskonale obrazuje dzisiejsza rzeczywistość.

***Human security* jako koncepcja bezpieczeństwa jednostki w Unii Europejskiej w XXI wieku. Czy możliwa jest zmiana paradygmatu?**

Cezary Gołędzinowski, *cgoledzinowski@gmail.com*, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski, *www.uw.edu.pl*

Celem wystąpienia jest dokonanie analizy oddziaływania koncepcji *human security* na architekturę bezpieczeństwa UE w dobie pandemii.

W pierwszej części wystąpienia zostały przedstawione założenia kluczowych dokumentów strategicznych UE m.in. Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa, a także innych dokumentów odnoszących się do wyzwań oraz zagrożeń stojących przed Unią Europejską w XXI wieku. Dokumenty te wskazują przede wszystkim na wyzwania oraz zagrożenia, a także środki radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. W drugiej części wystąpienia zostały przedstawione najważniejsze metodologiczne założenia *human security*. Koncepcja ta wywodząca się z działalności ONZ została po raz pierwszy przedstawiona w połowie lat 90. XX wieku. W Raporcie ONZ z 1994 r. zostały wyodrębnione dwa główne nurty *human security*. Pierwszy z nich wskazuje na wolność od takich problemów globalnych, jak: głód, choroby czy represje ze względu na pochodzenie lub poglądy polityczne. Drugi z nurtów określa bezpieczeństwo jako ochronę przed nagłymi oraz bolesnymi wydarzeniami w życiu codziennym. Oba te podejścia koncentrują się na zapewnieniu każdemu człowiekowi podstawowych wolności, rozwoju i najczęściej przedstawiane są jako przeciwieństwo pojęcia bezpieczeństwa narodowego. Jednak *human security* nie należy traktować jako koncepcji całkowicie przeciwstawnej bezpieczeństwu narodowemu, lecz jest uzupełniającą lub alternatywnym podejściem. W ostatniej części wystąpienia zostanie wskazany wpływ pandemii na wzajemne relacje pomiędzy państwami UE w zakresie bezpieczeństwa oraz współpracy.

Wystąpienie będzie stanowiło odpowiedź na następujące pytanie badawcze: Czy pomimo pandemii strategia *human security* pozostanie kluczowym paradygmatem bezpieczeństwa UE? Czy pandemia doprowadzi do zwiększenia roli państw jako głównych aktorów bezpieczeństwa kosztem jednostek?

Jak badać terroryzm? Trudności i wyzwania w badaniach nad terroryzmem

Magda Olesiuk-Okomska, magda.olesiuk@gmail.com, doktor nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne (UW), www.iammagda.com

Pomimo podejmowania tak szerokich działań na rzecz jego zwalczania, terroryzm – w literaturze określany nawet jedną z największych plag współczesnego świata – wciąż stanowi ogromne wyzwanie dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Stąd też szukamy jego przyczyn, przyglądamy się temu, jak zjawisko to wyglądało na przestrzeni czasu, obserwujemy zmiany i trendy, wreszcie próbujemy przewidywać kierunki jego rozwoju. Jednak, biorąc pod uwagę złożoność fenomenu terroryzmu, zadaniem niezwykle trudnym okazuje się opracowanie scenariuszy i jednoznaczne wskazanie, jak zjawisko to będzie się kształtować w przyszłości. I chociaż liczba prognoz i przewidywań tak znacznie wzrosła po atakach z 11 września 2001 r. i tak wielu badaczy zajmuje się terroryzmem, rezultaty dotychczas prowadzonych badań wciąż pozostają zbyt ogólnikowe i zbyt mało precyzyjne. Same sposoby prowadzenia badań niejednokrotnie wzbudzają wątpliwości, a co za tym idzie - kwestionowana bywa jakość otrzymanych wyników.

Opracowanie poświęcono kwestii badań nad terroryzmem. Wskazano główne problemy i trudności w prognozowaniu zjawiska terroryzmu i przewidywaniu kierunków jego rozwoju, a w konsekwencji – w skutecznym jego zwalczaniu i mu zapobieganiu. Odnotowano wyzwania, przed którymi stają badacze terroryzmu oraz zwrócono uwagę na niedociągnięcia dotychczas prowadzonych badań. Wreszcie zaakcentowano potrzebę bardziej systematycznego podejścia do problemu terroryzmu, uwzględniającego czynniki dotychczas w badaniach marginalizowane bądź wręcz ignorowane.

Kto walczy we współczesnych konfliktach zbrojnych – statek powietrzny czy pilot?

Marek Gręzicki, *m.grezicki@wzu.pl*, *Wojskowe Zakłady Uzbrojenia S.A. w Grudziądzu, wzu.pl*

Janusz Płaczek, *januszplaczek@wp.pl*, *Lotnicza Akademia Wojskowa w Dęblinie, <https://www.wojsko-polskie.pl/law/>*

Występująca wszechobecnie technika i technologia autonomicznych oraz zdalnych formacji lotnictwa wojskowego coraz mocniej staje się rzeczywistością. Mówi się, że w wysokorozwiniętych państwach urodził się już ostatni pilot, który zasiądzie w kabinie samolotu. Czas romantyzmu w lataniu, zatem dobiega końca. Wydaje się jednak, że realizacja misji bojowej powinna być wykonywana standardowo z wykorzystaniem czynnika ludzkiego. Automatyzacja i robotyka pewnych systemów jest dobra, ale tylko jako wsparcie do podejmowania decyzji przez człowieka. Tym samym nie można dopuścić do dehumanizacji walki zbrojnej i pozbawienia etyki tych procesów. We współczesnych konfliktach zbrojnych lotnictwo wojskowe bierze czynny udział. Jest ono wykorzystywane do rażenia punktowego celów operacyjnych i taktycznych, rzadziej do bombardowań dywanowych. W tym obszarze posiada specjalistyczne urządzenia, przyrządy oraz systemy uzbrojenia, które w rękach pilota stają się precyzyjną i śmiertelną bronią. Statek powietrzny wraz z jego załogą pilotującą stają się całością. Występujący postęp techniczny w lotnictwie skierowany na sztuczną inteligencję czy Internet rzeczy nie może zastąpić operatora, który musi podjąć sam decyzję o odpaleniu rakiety czy spuszczeniu bomb. Dlatego też w szkoleniu pilotów dużą wagę przywiązuje się nadal do rozumnego postępowania z bronią i niescedowania tej decyzji na automaty, czujniki i wskaźniki. Mimo tego, że idziemy w kierunku samolotów bez pilotowych to nadal w rękach ludzkich musi być pozostawiona decyzja dotycząca naciśnięcia spustu użycia broni. Nie można dehumanizować walki zbrojnej. Bowiemy za każdą decyzją użycia środków walki kryją się konkretne straty.

Mafia śmieciowa. Nowa struktura, nowa aktywność zorganizowanej przestępczości

Bogdan Barczak, *bogdan.barczak@uni.opole.pl* Instytut Nauk o Polityce i Administracji, Wydział Nauk o Polityce i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Opolskiego, *www.uni.opole.pl*

Celem pracy jest przedstawienie stosunkowo nowej formy przestępczości zorganizowanej jaką jest tzw. mafia śmieciowa, diagnoza stanu obecnego, prognoza zjawiska w przyszłości oraz ocena i sugestie co do wprowadzonych kroków naprawczych. W pracy poddano analizie przestępczą działalność godzącą w środowisko naturalne. Przedstawiono genezę tego zjawiska oraz krótką historię rozgrywającą się na terenie prowincji Kampania w południowych Włoszech, gdzie jedna z organizacji mafijnych – camorra odkryła ogromne źródło zysków, jakim jest zbieranie i utylizacja wszelkiego rodzaju odpadów, od komunalnych po silnie toksyczne. Zdefiniowano zjawisko przestępczości zorganizowanej, występujące formy oraz ich charakter. Przedstawiono zasady działania camorry związane z nowym źródłem dochodów jakimi są śmieci, a także rozwój zjawiska na terenie Włoch. Ukazano przyczyny, w wyniku których proceder rozprzestrzenił się na kontynencie europejskim oraz w innych częściach świata, trafiając również do Polski. Podano zwięzłe informacje dotyczące procederu na terenie naszego kraju. Wyszczególniono instytucje odpowiedzialne za ochronę środowiska, gospodarowanie odpadami oraz za zwalczanie przestępczości zorganizowanej. Wytknięto błędy popełnione przez te instytucje, w wyniku których proceder miał sprzyjające warunki do rozwoju i do poważnego wpływu na stan bezpieczeństwa państwa. Wysłunięto wnioski, w tym główny związany z koniecznością zintensyfikowania działań w obszarze rozpoznawania zagrożeń, co pozwoliłoby prawidłowo przygotowywać się do nadchodzących zagrożeń i szybko, a także skutecznie im przeciwdziałać. Wskazano potrzebę monitorowania i badania zjawiska pod kątem ewolucji oraz reakcji na zmiany przepisów prawa czy procedur postępowania. Z uwagi na obszerność zagadnienia w artykule przedstawiono tylko zarys problemu.

Nowoczesne urządzenia mobilne jako odpowiedź na zagrożenia przetwarzania informacji w zglobalizowanym środowisku międzynarodowym

Łukasz Apiecionek, lapiecionek@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k.,
www.teldat.com.pl

Mateusz Biedziak, mbiedziak@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k.,
www.teldat.com.pl

Maciej Tomczak, mtomczak@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k.,
www.teldat.com.pl

W dobie powszechnego dostępu do Internetu, znacznie wzrosła popularność urządzeń mobilnych, w tym smartfonów i tabletów. Są one wykorzystywane w bardzo szerokim zakresie i oferują coraz więcej innowacyjnych funkcjonalności. Według raportu Digital 2020 opracowanego przez organizację We Are Social, użytkownicy urządzeń mobilnych na początku tego roku stanowili aż 67% całej populacji na Ziemi. Z kolei organizacja THE RADICATI GROUP przedstawiła w raporcie Mobile Statistics Report 2019-2023, dane szacunkowe ukazujące ciągły wzrost liczby urządzeń mobilnych do 2023 r. Wraz z coraz większą popularnością tego typu rozwiązań, rośnie ich zapotrzebowanie szczególnie w takich sektorach jak bezpieczeństwo i obronność. Powodem tego jest ciągłe dążenie do miniaturyzacji i jak największej mobilności. Wysoka popularność niesie ze sobą również różnego rodzaju zagrożenia. Jednymi z najbardziej niebezpiecznych są zagrożenia związane z przetwarzaniem informacji. Dlatego niezbędne jest, aby rozwiązania mobilne wykorzystywały najnowocześniejsze rozwiązania transmisji danych, a także spełniały wymagane normy i był odporny na zmiany klimatu oraz każde warunki pracy. Żołnierz w zglobalizowanym środowisku międzynarodowym przede wszystkim potrzebuje dostępu do szybkiej, stałej i bezpiecznej wymiany danych. Dostęp do poufnych informacji przez osoby niepowołane może mieć fatalne w skutkach konsekwencje. Dodatkowo jakakolwiek nieprawidłowość w funkcjonowaniu wykorzystywanych urządzeń, spowodowana nieprzystosowaniem do panujących warunków atmosferycznych, naraża życie operatora. Aby temu zapobiec, urządzenia mobilne muszą wykorzystywać najnowsze technologie, a także być odporne na nagłe zmiany klimatu i ciężkie warunki pracy.

Nowoczesny system pomiaru i nadzorowania odpadów w celu zwiększenia bezpieczeństwa środowiska

Łukasz Apiecionek, lapiecionek@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k., www.teldat.com.pl

Mateusz Biedziak, mbiedziak@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k., www.teldat.com.pl

Maciej Tomczak, mtomczak@teldat.com.pl, TELDAT Sp. z o.o. sp. k., www.teldat.com.pl

Bezpieczeństwo narodowe to szeroko rozumiane pojęcie skupiające się na wielu aspektach, a jednym z nich jest ochrona środowiska. W dobie coraz szybszego postępu technologicznego, wzrasta zapotrzebowanie na dobra, wskutek czego znacząco rośnie ilość generowanych odpadów. Bardzo ważnym jest kontrolowanie ich zagospodarowania, oraz zwiększenie efektywności oraz dokładności zarządzania odpadami poprzez wdrożenie odpowiedniego rozwiązania do nadzoru i monitoringu. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych wskazuje, że w kolejnych latach muszą one spełnić wzrastające wskaźniki recyklingu. Z tego wynika, iż należy uszczelnić System Gospodarki Odpadami. Istnieją rozwiązania próbujące wypełnić tę lukę jednak cechują się one bardzo dużym kosztem wdrożenia oraz niedokładnością pomiaru. Nowoczesny system pomiaru i nadzorowania odpadów w celu zwiększenia bezpieczeństwa środowiska to innowacyjne rozwiązanie stworzone przez firmę TELDAT w ramach projektu współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Wytworzony produkt cechują się hybrydową metodą pomiaru wagi, oraz inteligentnym algorytmem uwzględniającym takie parametry jak: wychylenie pojazdu w każdej płaszczyźnie, temperatura otoczenia oraz oleju w układzie hydraulicznym, nierównomierne rozłożenie odpadów w kontenerze. Ponadto utworzono system monitoringu zebranych odpadów, który na bieżąco lokalizuje miejsce, datę i czas odbioru, oraz przypisuje wagę do danej pozycji. Opracowane rozwiązanie zostało dokładnie

przebadane w laboratoriach wewnętrznych i zewnętrznych (akredytowanych), na wpływ warunków środowiskowych w tym: wysoką i niską temperaturę, odporność na wodę, pył, udary mechaniczne oraz wibracje występujące podczas ruchu pojazdu. Dbłość o środowisko to nierozłączona część silnego i bezpiecznego Państwa, a opracowany system ma za cel to wspomagać.

Prawda, półprawda, fake news – znaczenie bezpieczeństwa informacji

Joanna Baranowska, Joanna121976@vp.pl, Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy, Instytut Nauk Społecznych, Dział Kształcenia, Pracownia Dydaktyki Mieszanej, www.wsg.byd.pl

Informacja jako najdroższa waluta (kto ma informację, ten ma władzę) pojęcie prawdy, półprawdy, fake news; umiejętność odróżnienia prawdy i fałszu; jak czytać informacje „między wierszami”; umiejętność wyciągania wniosków; jak informacja wpływa na nasze wybory również polityczne; afery Snowdena; udział internetowych trolli w kampaniach wyborczych w Polsce i Stanach Zjednoczonych; farma trolli internetowych jako margines branży marketingowej; deepfake; memy i internetowe trolle jako nowa broń Władimira Putina; afery Cambridge Analytica, afery byłego Ministra Sprawiedliwości Łukasza Piebiaka; wnioski z raportu „Computational propaganda in Poland: False Amplifiers and the Digital Public Sphere” autorstwa Robert Gorwy, absolwenta Oxford Internet Institute (OII) na University of Oxford; pojęcie internetowych algorytmów; nieetyczne i nielegalne sposoby wykorzystywania mediów społecznościowych do celów politycznych; geneza oraz rola fake newsów w polityce, kampaniach wyborczych w Polsce i Stanach Zjednoczonych. Fake newsy jako nowa forma propagandy politycznej, nowa forma walki o władzę i walki z rywalem politycznym; wpływ trolli i botów internetowych na wygrane i przegrane Andrzeja Dudy i Bronisława Komorowskiego oraz Donalda Trumpa i Hillary Clinton. Jakie problemy są najczęściej przedmiotem fake newsów i dezinformacji?; wpływ „internetowej twórczości” na wybory dokonywane przy urnie wyborczej. Pojęcie bezpieczeństwa informacji, zagrożenia dla bezpieczeństwa informacji; Słowa kluczowe: prawda, postprawda, półprawda, fake news, internetowy troll, trollowanie, bezpieczeństwo informacji.

Prawo do prywatności w zglobalizowanym świecie. Analiza orzeczenia *Privacy International and Others vs the United Kingdom* na tle zagrożeń dla współczesnego bezpieczeństwa

Cezary Gołędzinowski, *cgoledzinowski@gmail.com*, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Uniwersytet Warszawski, *uw.edu.pl*

Celem wystąpienia było dokonanie analizy najnowszego wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie dotyczącej naruszenia prawa do prywatności (artykuł 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Prawa Człowieka i Podstawowych Wolności). Jest to kolejne orzeczenie Europejskiego Trybunału (po orzeczeniach w sprawach *Big Brother Watch vs. Wielka Brytania* czy *Szabo vs. Węgry*) dotyczące prowadzenia masowej inwigilacji przez służby specjalne w państwach Unii Europejskiej.

W pierwszej części wystąpienia została dokonana krótka charakterystyka najważniejszych aktów prawnych oraz utrwalonego orzecznictwa sądów międzynarodowych, oraz polskich, które nieraz wypowiadały się w kwestii ochrony prywatności w związku ze stosowaniem technik masowej inwigilacji przez służby specjalne. W tej części został również nakreślony obszar dopuszczalnych przez sądy możliwości stosowania czynności operacyjno-rozpoznawczych. W drugiej części zostały wskazane najważniejsze działania operacyjne (ich skala) prowadzone przez służby specjalne w poszczególnych państwach w celu zwalczania terroryzmu, a także ich wpływ na prawo do prywatności. W ostatniej części został przeanalizowany tytułowy wyrok, ze szczególnym uwzględnieniem wątpliwości zgłaszanych przez strony.

Wystąpienie stanowi odpowiedź na następujące pytania badawcze: w jakim zakresie służby specjalne w zglobalizowanym świecie powinny naruszać prawa do prywatności? W jakim kierunku będzie rozwijane w orzecznictwie prawo do prywatności użytkowników korzystających z sieci? Czy należy spodziewać się daleko idących ograniczeń w zakresie prawa do prywatności?

Priorytetowe kierunki rozwoju militarnych zdolności Unii Europejskiej w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony

Paweł Mróz, *p.mroz@akademia.mil.pl*, Wydział Wojskowy, Akademia Sztuki Wojennej, <https://www.wojsko-polskie.pl/aszwoj>

Unia Europejska od kilku lat zwiększa swoje ambicje w zakresie strategicznej autonomii w zakresie bezpieczeństwa i obrony, odpowiadając na zmiany w środowisku bezpieczeństwa w jej obszarze zainteresowania. Tym samym, wskazuje się na konieczność przyspieszenia pozyskiwania zdolności, które pozwoliłyby na realizację takich ambicji, zwłaszcza, że w opinii wielu badaczy, posiadane zdolności nie były wystarczające nawet przy niższych aspiracjach. Aktualnie, Unia Europejska przyjmuje jedenaście priorytetowych obszarów rozwoju zdolności militarnych, które zapewniają realizację relatywnie szerokiego spektrum zadań. W referacie zaprezentowano wyniki badań ukierunkowanych na zidentyfikowanie jakie priorytety są przyjmowane przez Unię Europejską w zakresie rozwoju jej militarnych zdolności na potrzeby bezpieczeństwa i obrony, co one oznaczają w praktyce, przy pogłębionej eksploracji oraz jakie podejście przyjmuje się w celu realizacji względnie ambitnych zamierzeń w tym względzie. Zakres przeprowadzonych badań obejmował perspektywę średnioterminową rozwoju zdolności militarnych. W wyniku przeprowadzonych badań wykazano znaczną wewnętrzną złożoność i rozległość priorytetowych obszarów rozwoju. Wskazano również ogólne założenia unii Europejskiej w zakresie ich pozyskiwania, w tym znaczenie ich doboru w kontekście rozwoju innych gałęzi funkcjonowania Wspólnoty i państw członkowskich. Referat można traktować jako przyczynek do dalszych badań ukierunkowanych na ocenę faktycznych postępów w zakresie pozyskiwania militarnych zdolności Unii Europejskiej, zwłaszcza w związku ze zbliżającym się terminem opracowania raportu z przeglądu zdolności CARD (*Coordinated Annual Review on Defence*).

Służby specjalne uczestnikiem wojny informacyjnej na początku XXI wieku – wybrane aspekty

Andrzej Żebrowski, andrzejzebrowski@onet.pl, Instytut Nauki o Bezpieczeństwie, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Służby specjalne stanowią wyspecjalizowane agendy usytuowane w strukturze władzy wykonawczej. Realizują zadania o charakterze wywiadowczym i kontrwywiadowczym, w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym państwa. To co je wyróżnia na tle innych instytucji, organizacji i służb, to uprawnienia do prowadzenia pracy operacyjnej, która najczęściej ma charakter niejawnym (chronione obowiązującymi przepisami prawa). Podstawowa funkcja, to zabezpieczenie potrzeb informacyjnych uprawnionych podmiotów politycznych i wojskowych, a także własnych, o wszelkich zdarzeniach, zjawiskach i procesach mających wpływ na poziom bezpieczeństwa państwa. Ustawowe zadania wykonują w trakcie penetracji osobowej i technicznej przestrzeni informacyjnej, gdzie wykorzystują osiągnięcia w technikach teleinformatycznych i komunikacyjnych, a także posiadanie swobodnego dostępu do Internetu. Pełnią rolę podmiotów zasilająco-informacyjnych, gdzie w trakcie ataku informacyjnego zdobywają informacje, ponadto zakłócają percepcję przeciwnika i realizują przedsięwzięcia związane z ochroną własnych zasobów informacyjnych przed jego agresją. Penetracja osobowej i technicznej przestrzeni informacyjnej, pozwala na aktywne uczestnictwo w wojnie informacyjnej, gdzie propaganda, manipulacja, kłamstwo, dezinformacja, czy dezintegracja są obecne w ich codziennej działalności. Podstawowym środkiem pracy służb specjalnych jest zawsze człowiek. Jego wykształcenie, wiedza, doświadczenie i umiejętności, a przede wszystkim dostęp do informacji (najczęściej chronionych przez przeciwnika) znajdujących się w zainteresowaniu służb (wywiadu i kontrwywiadu), pozwala na prowadzenie ofensywnych działań informacyjnych, w trakcie trwającej wojny informacyjnej) np. agencja wpływu.

Strategiczny kompas UE – w kierunku wspólnej percepcji zagrożeń i rzeczywistych ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony

Tadeusz Zieliński, t-zielinski@akademia.mil.pl, Akademia Sztuki Wojennej

W 2016 r. Rada Europejska przyjęła Strategię Globalną Unii Europejskiej na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (Wspólna wizja, wspólne działanie: Silniejsza Europa. Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej), w której określono żywotne interesy oraz priorytety działań zewnętrznych UE. W konsekwencji możliwe było kreślenie poziomu ambicji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, które zostały wyartykułowane w Planie implementacji w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony. Strategia Globalna UE identyfikuje także zagrożenia dla bezpieczeństwa i obrony – bez ich gradacji dla poszczególnych państw członkowskich. Oczywiście jest, że postrzeganie zagrożeń dla bezpieczeństwa wśród krajów członkowskich jest różne i uwidacznia się w tym kontekście podział na Południe i Wschód Europy.

Brak wspólnej percepcji zagrożeń dla bezpieczeństwa oraz rozmyte ambicje w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony stanowią podstawę do nowej inicjatywy określonej jako „strategiczny kompas” UE. Działanie to, zaproponowane przez prezydentkę niemiecką, ma na celu wspólną ocenę zagrożeń strategicznych przez państwa członkowskie oraz skonkretyzowanie poziomu ambicji UE jako „dostawcy” bezpieczeństwa. Wyniki podjętych prac mają zostać przedstawione w 2022 r. W tym kontekście zasadne jest, już na tym etapie, poszukiwanie odpowiedzi na kluczowe pytania związane z głównymi obszarami funkcjonowania UE w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony: zarządzaniu kryzysowym, budowaniu odporności, rozwoju zdolności obronnych oraz budowaniu partnerstw – w nawiązaniu do bezpieczeństwa i obrony oraz do poziomu ambicji UE w tej dziedzinie. Wydaje się, że kolejne proponowane opracowanie nie przyspieszy rozwoju zdolności obronnych i tym samym nie wzmocni pozycji UE w zakresie bezpieczeństwa i obrony. Tym niemniej przygotowywany dokument może stanowić istotny kierunkowskaz do podejmowania wspólnych, unijnych działań w tym obszarze, konkretyzując zapisy zawarte w Strategii Globalnej UE.

Wpływ danych satelitarnych na bezpieczeństwo wewnętrzne

Kamil Golemo, *kamil.golemo@outlook.com*, *Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej*

Wykorzystywanie satelitów, pozyskiwanie danych czy przesyłanie informacji za ich pomocą, stało się już elementem kluczowym dla funkcjonowania cywilizacji w formie, jaką znamy. W obecnej sytuacji rozwoju, niezwykle istotne jest zrozumienie wpływu tych systemów na bezpieczeństwo. Należy przyjrzeć się ich zadaniom oraz temu w jakich celach są wykorzystywane. W wystąpieniu satelity zostały podzielone na 5 głównych grup, mających największe znaczenie dla bezpieczeństwa. Pokróćce zostały opisane także ich główne zadania, oraz sposób w jaki wpływają na bezpieczeństwo wewnętrzne. Scharakteryzowanie tych zagadnień umożliwi dalsze badania nad zagrożeniami bezpieczeństwa, związanymi chociażby utratą czy uszkodzeniem satelitów. Przykładowo, systemy nawigacji satelitarnej wykorzystywane są przez służby ratunkowe w celu szybszego dotarcia do poszkodowanego. Co więcej, zapewniają pomiar czasu kluczowy dla przeprowadzania transakcji bankowych. Do zarówno zagrożeń jak i szans na rozwój, zaklasyfikować można obecny kierunek rozwoju militarnego i tworzenie wojsk kosmicznych. Praca powstała w wyniku przeglądu dotychczasowego dorobku naukowego oraz aktualnych informacji prasowych, w tym anglojęzycznych. W pracy zawarte zostały następujące wnioski: dane zdobyte poprzez satelity mogą mieć kluczowe znaczenie w podejmowaniu decyzji w sytuacjach kryzysowych; łączność satelitarna często jest niezbędna i niejednokrotnie jako jedyna umożliwia podejmowanie skoordynowanych działań w obszarach dotkniętych kataklizmem; satelity nawigacyjne mają większy wpływ na bezpieczeństwo niż pozornie mogłoby się wydawać; satelity wojskowe, w tym systemy antysatelitarne stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa wewnętrznego.

Zagrożenie bezpieczeństwa narodowego państwa w obszarze nielegalnej migracji poprzez tranzyt obywateli państw trzecich

***Kalina Lubas**, kalina.lubas844@gmail.com, Wydział Nauk Stosowanych, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej www.wsb.edu.pl*

***Przemysław Szramka**, przemyslaw.szramka@onet.pl, Wydział Zamiejscowy w Chorzowie, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu www.wsb.pl*

Występujące ruchliwości przestrzenne cudzoziemców w aspekcie procesu globalizacji przy zwiększonej mobilności mają priorytetowy wpływ na bezpieczeństwo państwa.

Jako cel zamierzono wskazanie tendencji zagrożeń związanych z migracją cudzoziemców na terytorium państw strefy Schengen – na przykładzie Polski, jako kraju granicznego. Problematyka zjawiska przedstawiona została poprzez wskazanie aktualnych trendów oraz obszarów diagnozowanego ryzyka migracyjnego. Form nielegalnej migracji: drogą lotniczą z Grecji poprzez posłużenie się dokumentami metodą „na podobieństwo” lub przekraczania granic w ukryciu – w naczepach samochodów ciężarowych, a następnie aplikowania o ochronę międzynarodową – celem tymczasowej legalizacji pobytu, w tym także zawierania fikcyjnych związków małżeńskich z obywatelami UE.

Zastosowane metody badawcze obejmują analizę dokumentów dotyczących sytuacji migracyjnej – danych statystycznych Eurostatu, Komisji Europejskiej, Urzędu ds. Cudzoziemców i Straży Granicznej w latach 2015-2019, okresowych raportów powyższych instytucji oraz przeglądu literatury przedmiotu.

Nielegalny napływ cudzoziemców zmierzających docelowo do krajów Europy Zachodniej uwarunkowany jest korzystnym geopolitycznym położeniem Polski. Analiza zjawiska wskazuje również na zagrożenie nadużywania instytucji ochrony międzynarodowej. Brak aktualnej polityki migracyjnej w Polsce stwarza możliwość przedostania się osób nieuprawnionych na terytorium całej strefy Schengen.

Działania podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie nielegalnej migracji winny być skoncentrowane na wewnętrznych granicach obszaru Schengen – krajów objętych ryzykiem migracyjnym, w szczególności ich odcinków w portach lotniczych oraz drogowego szlaku bałkańskiego, z wykorzystaniem metod wyprzedzającego rozpracowania modus operandi zorganizowanych grup przestępczych. Niezbędnym wydaje się również wdrożenie odpowiednich do występującego zagrożenia uregulowań na gruncie prawa krajowego.

Zagrożenie terrorystyczne w Europie w dobie globalnej pandemii

Kacper Podgórski, kacperpodgorski98@gmail.com, *Naukowe Koło Bezpieczeństwa Antyterrorystycznego, Wydział Nauk o Bezpieczeństwie, Akademia Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki, <https://www.wojsko-polskie.pl/awl/>*

Terroryzm jest ponadczasowym zagrożeniem, które obecnie stanowi jedno z największych wyzwań dla społeczeństwa międzynarodowego. Ze względu na to, że wciąż ewoluuje i dostosowuje się do obecnie panujących warunków bezpieczeństwa jest zjawiskiem, którego nie można lekceważyć. Współczesny terroryzm charakteryzuje się tym, że zagraża każdemu, a jego bezpośrednimi ofiarami są często przypadkowe osoby. Obecnie ze względu na wzrost zagrożenia epidemiologicznego w państwach Europy, istnieje ryzyko osłabienia się międzynarodowej współpracy w jego zwalczaniu. Pandemia wywołana przez COVID-19 powoduje, że służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo państwa są skupione na kontroli przestrzegania przez ludność coraz to nowych obostrzeń sanitarnych. Lekceważenie zagrożenia związanego z radykalizacją i polaryzacją społeczeństwa, w szczególności środowisk muzułmańskich, a także skrajnie prawicowych może spowodować ryzyko przeprowadzenia zamachów w ciągu najbliższych miesięcy. Od kilku lat możemy zaobserwować rosnące zjawisko powrotu bojowników z tzw. Państwa Islamskiego, którzy w czasie jego rozkwitu wyjechali na Bliski Wschód w celu prowadzenia globalnego dżihadu. Analiza ostatnich zamachów, które miały miejsce na terenie Europy pokazuje, że coraz większym zainteresowaniem cieszą się wśród terrorystów metody najprostsze i najtańsze w użyciu, jednocześnie budzące przerażenie wśród obserwującego je społeczeństwa. Dalsze zwalczanie zjawiska terroryzmu, szczególnie w momencie rozwoju pandemii może być jeszcze trudniejsze niż kiedyś i wymagać większej współpracy środowiska międzynarodowego.

Indeks autorów

Apiecionek Ł.	22, 23
Baranowska J.	25
Barczak B.	21
Biedziak M.	22, 23
Golemo K.	30
Gołędzinowski C.	18, 26
Gręzicki M.	20
Jureńczyk Ł.	15
Lubas K.	31
Materniak M.	16
Mróz P.	27
Olesiuk-Okomska M.	19
Panas E.	12
Płaczek J.	20
Podgórski K.	33
Podraza A.	11
Szramka P.	31
Tomczak M.	22, 23
Zieliński T.	29
Żebrowski A.	28